

Hjemmehjælp til ældre - 2013

Ældre Sagen

Oktober 2014

Ældre Sagen udarbejder en række analyser om ældre med hovedvægt på en talmæssig dokumentation. Hovedkilden er Danmarks Statistik, enten Statistikbanken eller udtræk fra et indkomstregister, der bygger på en 30% stikprøve af befolkningen, som Ældre Sagen har adgang til under forskerordningen. Det tilstræbes, at hvert års Ældre i Tal indeholder de nyeste tal om et emne. Der anvendes oplysninger for forskellige år, afhængig af hvornår statistiker om de enkelte emner offentliggøres. Det tilstræbes, at figurer og tabeller med samme indhold har samme nummer fra år til år. Figurer og tabeller står derfor ikke nødvendigvis i den rækkefølge, de refereres i teksten.

Hjemmehjælp til ældre – 2013

Færre hjemmehjælpsmodtagere

Antallet af personer over 65 år, der er visiteret til at modtage hjemmehjælp i *eget hjem*¹, er faldet med 18% fra 2008 til 2013. I 2008 var godt 154.000 personer over 65 visiteret til varig hjemmehjælp, mens antallet i 2013 var faldet med 28.000 til godt 126.000.

Andelen af de 65+årige i eget hjem, der var visiteret til hjemmehjælp, er faldet fra 19% i 2008 til 13% i 2013. Faldet har været størst for de 65-79-årige, hvor "dækningen" er faldet med mere end 1/3, mens andelen af 80+årige, der modtager hjemmehjælp er faldet med 1/5. Da der er relativt flere over 80 år, der modtager hjemmehjælp, har faldet antalsmæssigt været størst for de 80+årige, jf. tabel 1.

Der er ikke de store udsving i det gennemsnitlige antal visiterede timer pr. uge pr. hjemmehjælpsmodtager i perioden 2008 til 2013, når personlig pleje og praktisk hjælp ses under ét, men der er sket et fald på ca. 20% i den gennemsnitlige tid til praktisk hjælp. Fra 2012 til 2013 er der sket en lille stigning i den gennemsnitlige tid pr. hjemmehjælpsmodtager, jf. tabel 2.

Den samlede virkning af faldet i antal modtagere og den lille reduktion i det gennemsnitlige minuttal er et fald i hjemmehjælpen til de 65+årige på mere end 100.000 timer pr. uge, svarende til et fald på 5,5 mill. timer om året. Alene fra 2012 til 2013 er hjemmehjælpen reduceret med næsten ½ mill. timer på årsbasis, jf. tabel 6.

De fleste timer går til personlig pleje, mens flest modtagere modtager praktisk hjælp

Over 40 % af de 65+årige hjemmehjælpsmodtagere på landsplan modtager udelukkende praktisk hjælp, men hjælpen til denne gruppe tegner sig kun for 6,6% af det samlede antal hjemmehjælpstimer, jf. tabel 3 og figur 1. Således er det også kun 1,6 % af modtagerne af praktisk hjælp, der får mere end 2 timer hjemmehjælp pr. uge til den praktiske hjælp, jf. figur 2.

Omkring 2/3 af de visiterede hjemmehjælpstimer på landsplan går til kvinder, og kvinderne udgør 70% af modtagerne af hjemmehjælp, selvom kvinder kun udgør 55% af de 65+årige. Omvendt får den gennemsnitlige mandlige hjemmehjælpsmodtager lige over en halv times hjemmehjælp mere pr. uge end den gennemsnitlige kvindelige hjemmehjælpsmodtager. Forskellen i den gennemsnitlige tid til hjælp til mandlig og kvindelige hjemmehjælpsmodtagere findes hovedsagligt i den personlige pleje, jf. tabel 3.

Knap 82% af de visiterede hjemmehjælpstimer på landsplan går til personlig pleje. Langt størstedelen af den personlige pleje går til personer, der er visiteret til både personlig pleje og praktisk hjælp. Modtagere af personlig pleje er i gennemsnit visiteret til langt flere timer pr. uge, end de, der udelukkende modtager praktisk hjælp, således er 70% af de hjemmehjælpsmodtagere, der er alene modtager personlig pleje eller

¹ Kommunerne skal tilbyde borgere i eget hjem valg *frit valg* mellem hjemmehjælp leveret af kommunen og en eller flere andre leverandører. Beboere på plejehjem, i plejeboliger og beskyttede boliger modtager også hjemmehjælp, men her er ikke frit valg af leverandør. Betegnelsen "eget hjem" anvendes for de borgere, der er omfattet af "frit valg".

personlig pleje og praktisk hjælp, visiteret til 2 eller flere timer i 2013, og næsten halvdelen modtager 4 timer eller mere, jf. tabel 3 og figur 2.

Flere visiterede end leverede timer

Antallet af visiterede timer pr. uge varierer betydeligt fra kommune til kommune. Det gennemsnitlige antal visiterede timer pr. modtager er således 6,35 i Gribskov og 2,57 i Vesthimmerland, der er de to kommuner med det højeste henholdsvis laveste antal visiterede timer pr. modtager, jf. tabel 4.

I 2013 var der 12,4% forskel mellem det leverede antal hjemmehjælpstimer og det visiterede antal hjemmehjælpstimer for de kommuner, der har indberettet begge tal. I 2012 var forskellen på 11,5%². Fordeler man hjemmehjælpen på ydelsestype ser man, at der er størst afvigelser mellem de leverede og visiterede timer inden for personlig pleje, hvor de leverede timer ligger 13,2% under de visiterede timer. Forskellen mellem leverede og visiterede timer til praktisk hjælp er på 8,5% jf. tabel 5.

Visiteret og leveret hjemmehjælp

Danmarks Statistik offentliggør statistik for både visiteret og leveret hjemmehjælp. Opgørelserne vedrører hjemmehjælp, hvor modtagerne har frit valg mht. leverandør, dvs. borgere i eget hjem, mens hjemmehjælp til personer, der bor i plejebolig eller på plejehjem, ikke indgår i opgørelsen. Midlertidig hjemmehjælp indgår heller ikke i analysen.

Begge opgørelser bygger på de oplysninger, kommunerne har indberettet om hjemmehjælp for de enkelte borgere. Den visiterede hjemmehjælp er den hjemmehjælp, kommunen har besluttet, at borgeren skal have ved tildelingen af hjemmehjælpen. Den leverede hjælp er den hjemmehjælp, borgerne faktisk har modtaget.

Antallet af timer i de to opgørelser svarer ikke til hinanden. Det gælder både for den enkelte borger, for de enkelte kommuner og på landsplan. Afvigelsen på landsplan er mindre end afvigelsen for de enkelte kommuner, idet der både er kommuner, der leverer mindre hjemmehjælp end visiteret, og kommuner, der leverer mere hjemmehjælp end visiteret.

Danmarks Statistik har offentliggjort tal for den visiterede hjemmehjælp siden 2008. Det er ikke alle kommuner, der indberetter til Danmarks Statistik hvert år. Der er flere kommuner, der har indberettet tal for visiterede timer end for leverede timer. Danmarks Statistik er først begyndt at offentliggøre statistik for leverede timer fra 2011. Derudover opdaterer Danmarks Statistik løbende tallene for leveret og visiteret hjemmehjælp. Det betyder at tallene for tidligere år også kan ændre sig, således at tal for 2012 og tidligere år i denne Ældre i Tal ikke nødvendigvis svarer til sidste års udgave. *Tallene i denne opgørelse er hentet fra Danmarks Statistik d. 14/8 2014.*

Hovedparten af tabeller og figurer i denne analyse bygger på statistikken for visiterede timer.

² Forskellen er mindre end det tilsvarende tal i Ældre i Tal 2013. Det skyldes, at Danmarks Statistik opdaterer hjemmehjælpsstatistikken, når kommuner indberetter eller retter tidligere indberetninger.

Alder og hjemmehjælp

Hjemmehjælp ydes i alle aldersgrupper og således ikke kun til 65+årige. Blandt de 65+årige er det kun de 90+årige, der i gennemsnit er visiteret til flere timer pr. uge end den gennemsnitlige hjemmehjælpsmodtager under 65 år, jf. figur 3.

Hovedparten af de visiterede hjemmehjælpstimer til de 65+årige går til dem, der er fyldt 80 år. De 80+årige udgør ca. 21% af de 65+årige, og modtager godt 65% af hjemmehjælpen til de 65+årige. Især de 90+årige modtager relativt meget hjemmehjælp. De tegner sig for 23,4% af de visiterede timer, mens de blot udgør 3,0% af befolkningen i eget hjem, jf. figur 4.

Hjemmehjælpsmodtagere fordelt på kommuner

Andelen af 65+årige borgere i eget hjem, der er visiteret til hjemmehjælp, er lavest i Egedal kommune, hvor blot 7,4% af de 65+årige borgere i eget hjem er visiteret til hjemmehjælp. Modsat har Aalborg kommune den højeste andel af 65+årige borgere i eget hjem, der er visiteret til hjemmehjælp med en andel på 20,5%, jf. kort 1.

Hovedparten af hjemmehjælpsmodtagerne findes blandt de 80+årige. Den laveste andel af 80+årige borgere, der er visiteret til hjemmehjælp i eget hjem, findes på Langeland, med en andel på 27,8%, mens den højeste andel igen findes i Aalborg, hvor 59,8% af de 80+årige i eget hjem er visiteret til hjemmehjælp, jf. kort 2.

I 2012 var det også Aalborg, der havde den højeste andel af hjemmehjælpsmodtagere, mens det var Allerød, der havde relativt færrest hjemmehjælpsmodtagere.

Tabel 1. Udviklingen i visiteret hjemmehjælp til hjemmehjælpsmodtagere, der bor i eget hjem

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Ændring 08-13
Antal hjemmehjælpsmodtagere	Antal modtagere						
I alt	154.573	153.669	148.956	140.277	132.576	126.572	-18,1%
65-79 år	58.133	57.162	55.037	51.246	47.767	45.562	-21,6%
80+ år	96.440	96.508	93.919	89.031	84.810	81.010	-16,0%
Andel, der modtager hjemmehjælp	Procentandel modtagere						
I alt	19,0%	18,4%	17,3%	15,7%	14,3%	13,2%	-30,6%
65-79 år	9,4%	8,9%	8,3%	7,4%	6,6%	6,0%	-35,9%
80+ år	49,5%	49,0%	47,7%	44,8%	42,3%	39,8%	-19,5%

Note: Hjemmehjælp er opregnede tal for hele landet på baggrund af tal fra de kommuner, der har indberettet tal for visiteret hjemmehjælp til Danmarks Statistik. Antallet er opgjort som antal modtagere i en given måned, dvs. det samlede antal personer, der modtager hjemmehjælp på et eller andet tidspunkt i løbet af et år, er højere. Antallet af plejehjemsbeboere er fratrasket det samlede befolkningstal, før udregning af andel hjemmehjælpsmodtagere i eget hjem. Afrunding kan medføre afvigelse fra tal i Statistikbanken.

Kilde: www.statistikbanken.dk, AED06, RESI01, FOLK1

Tabel 2. Gennemsnitligt antal timers visiteret hjemmehjælp pr. uge pr. modtager - 65+årige

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Ændring 08-13
	Timer pr. uge						
I alt gennemsnitligt antal timer pr. borger	3,61	3,60	3,63	3,45	3,47	3,58	-1,0%
Modtagere der udelukkende modtager personlig pleje	4,55	4,73	4,83	4,61	4,72	4,81	5,9%
Modtagere der udelukkende modtager praktisk hjælp	0,64	0,60	0,58	0,54	0,50	0,51	-19,7%
Modtagere af både personlig pleje og praktisk hjælp (timer i alt)	6,79	6,78	6,79	6,48	6,48	6,60	-2,8%
- heraf personlig pleje	5,56	5,63	5,67	5,43	5,49	5,60	0,8%
- heraf praktisk hjælp	1,23	1,16	1,12	1,05	0,99	0,99	-19,3%

Kilde: www.statistikbanken.dk, AED06, AED022.

Bemærk: Kun kommuner, der har indberettet visiteret hjemmehjælp, indgår i beregningen af det gennemsnitlige antal timer for det pågældende år.

Tabel 3. Fordelingen af visiterede timers hjemmehjælp til 65+årige i 2013 på praktisk hjælp, personlig pleje og køn.

	Timer pr. uge i alt			Andel af timer		
	Mænd og kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd og kvinder	Mænd	Kvinder
I alt	452.080	151.966	300.114	100%	34%	66%
Visiterede timer til modtagere, der udelukkende modtager personlig pleje	74.213	41.825	32.388	100%	56%	44%
Visiterede timer til modtagere, der udelukkende modtager praktisk hjælp	29.746	8.067	21.679	100%	27%	73%
Visiterede timer til personlig pleje til modtagere af både personlig pleje og praktisk hjælp	296.046	87.019	209.027	100%	29%	71%
Visiterede timer til praktisk hjælp til modtagere af både personlig pleje og praktisk hjælp	52.075	15.055	37.020	100%	29%	71%
	Antal modtagere			Gns. timer pr. uge pr. modtager		
	Mænd og kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd og kvinder	Mænd	Kvinder
I alt	126.572	37.964	88.608	3,57	4,00	3,39
Modtagere, der udelukkende modtager personlig pleje	15.309	7.892	7.416	4,85	5,30	4,37
Modtagere, der udelukkende modtager praktisk hjælp	58.387	15.424	42.963	0,51	0,52	0,50
Modtagere af både personlig pleje og praktisk hjælp	52.876	14.647	38.229	6,58	6,97	6,44
- heraf personlig pleje				5,60	5,94	5,47
- heraf praktisk hjælp				0,98	1,03	0,97

Note: Tallene er opregnede tal for hele landet på baggrund af tal fra de kommuner, der har indberettet tal for visiteret hjemmehjælp til Danmarks Statistik for 2013.

Kilde: www.statistikbanken.dk, AED022, AED06

Tabel 4. Top- og bundplacering i 2013 for største og mindste antal gennemsnitlige visiterede timer til hjemmehjælp pr. hjemmehjælpsmodtager - 65+årige

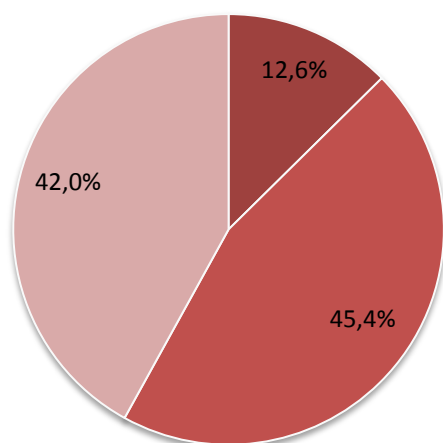
Placering	Top 10	Gns. antal timer per uge		Placering	Bund 10	Gns. antal timer per uge	
		Visiteret	Leveret			Visiteret	Leveret
1	Gribskov	6,35	-	1	Vesthimmerland	2,57	2,35
2	Billund	5,36	-	2	Tårnby	2,59	-
3	Holbæk	5,15	4,20	3	Fanø	2,64	2,21
4	Haderslev	4,77	3,52	4	Morsø	2,71	2,57
5	Helsingør	4,71	3,78	5	Solrød	2,72	2,52
6	Favrskov	4,56	3,88	6	Lyngby-Taarbæk	2,74	2,58
7	Allerød	4,51	3,64	7	Odense	2,75	2,83
8	Slagelse	4,40	3,60	8	Glostrup	2,75	1,81
9	Silkeborg	4,40	3,66	9	Tønder	2,80	2,82
10	Rødovre	4,33	4,15	10	Skive	2,85	2,95

Note: Kun kommuner, der har indberettet visiterede timer, indgår i tabellen. Der mangler i alt data fra 18 kommuner: Fra AED06 og AED022 (visiterede timer) mangler: Dragør, Fredensborg, Kerteminde, Lemvig, Læsø, Norddjurs, Struer og Ærø kommuner. Fra AED023 og AED01 (leverede timer) mangler: Billund, Brøndby, Dragør, Fredensborg, Frederikssund, Gribskov, Hørsholm, Kerteminde, Lejre, Lemvig, Læsø, Norddjurs, Odsherred, Roskilde, Sorø, Struer og Tårnby kommuner.

Kilde: www.statistikbanken.dk, AED06, AED022, AED023, AED01

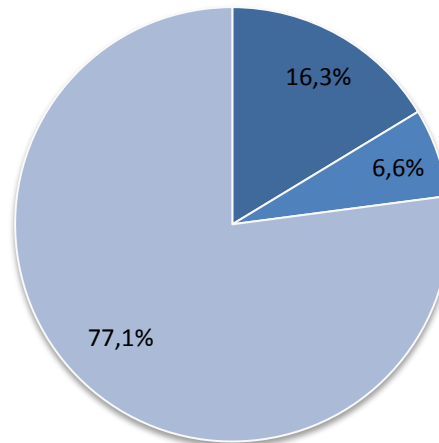
Figur 1. Fordelingen af hjemmehjælpsmodtagere og visiteret hjælp til 65+årige i 2013

Fordeling af hjemmehjælpsmodtagere i 2013

- Borgere, der alene modtager hjælp til personlig pleje
- Borgere, der alene modtager praktisk hjælp
- Borgere, der både modtager praktisk hjælp og hjælp til personlig pleje

Fordelingen af visiterede timer til hjemmehjælp i 2013

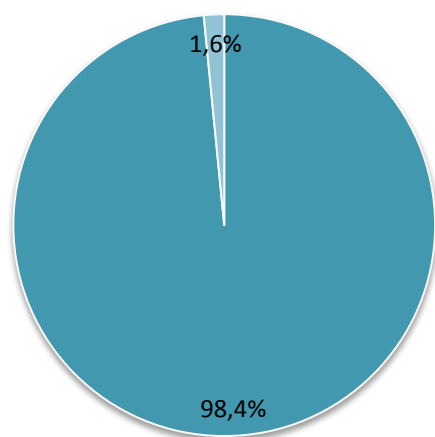

- Timer til borgere, der alene modtager hjælp til personlig pleje
- Timer til borgere, der alene modtager praktisk hjælp
- Timer til borgere, der både modtager praktisk hjælp og hjælp til personlig pleje

Kilde: www.statistikbanken.dk AED06, AED022. Kun kommuner, der har indberettet visiterede timer indgår i figuren.

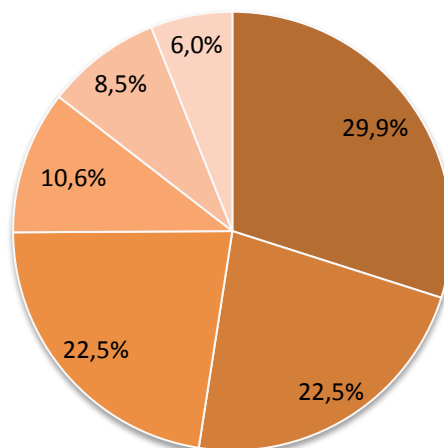
Figur 2. Antal timers visiteret hjemmehjælp pr. uge i 2013 fordelt på praktisk hjælp og personlig pleje

Ugentlige timer per modtager af praktisk hjælp

■ Under 2 timer ■ 2 - 7,9 timer

Ugentlige timer pr. modtager - personlig pleje eller personlig pleje og praktisk hjælp

■ Under 2 timer ■ 2 - 3,9 timer
 ■ 4 - 7,9 timer ■ 8 - 11,9 timer
 ■ 12 - 19,9 timer ■ Mere end 20 timer

Kilde: www.statistikbanken.dk AED06. Kun kommuner, der har indberettet visiterede timer indgår i figuren.

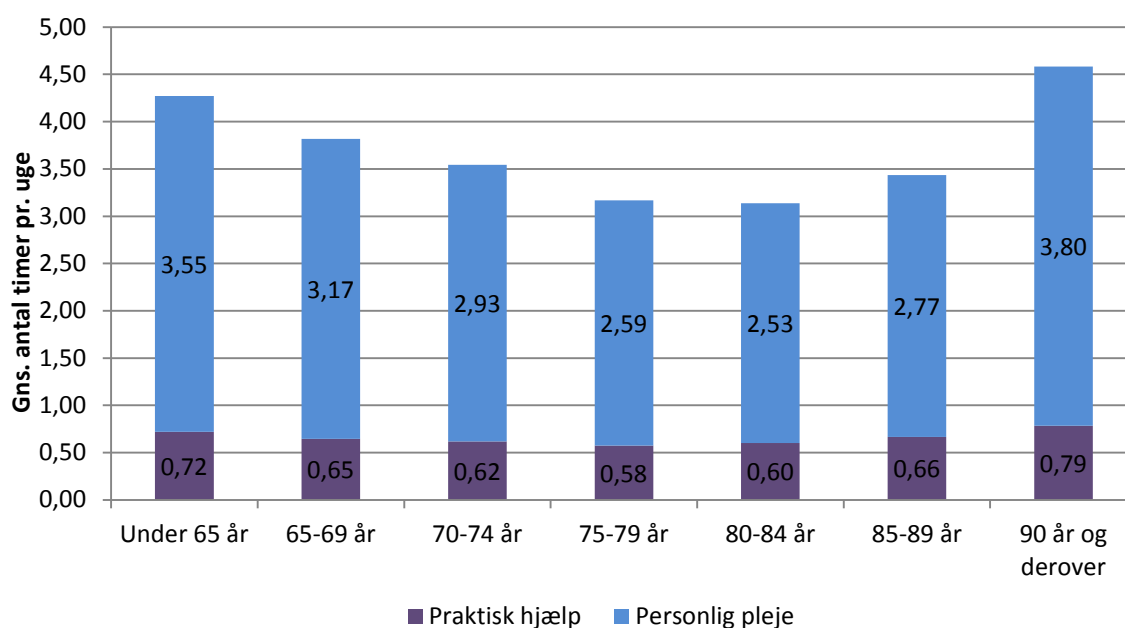
Tabel 5. Forhold mellem visiterede og leverede timers hjemmehjælp fordelt på aldersgrupper, personlig pleje og praktisk hjælp

	2012	2013	2012	2013
	Leveret/visiteret		Forskel	
	Fordeling på aldersgrupper			
Alle 65+	88,5%	87,6%	11,5%	12,4%
65-69 år	83,8%	85,2%	16,2%	14,8%
70-74 år	85,6%	84,7%	14,4%	15,3%
75-79 år	87,7%	87,1%	12,3%	12,9%
80-84 år	88,7%	87,6%	11,3%	12,4%
85-89 år	89,3%	88,5%	10,7%	11,5%
90 år og derover	91,2%	89,5%	8,8%	10,5%
	Fordeling på personlig pleje og praktisk hjælp			
I alt for begge typer ydelser	88,5%	87,6%	11,5%	12,4%
Personlig pleje	87,1%	86,8%	12,9%	13,2%
Praktisk hjælp	94,6%	91,5%	5,4%	8,5%

Note: Tallene er beregnet på baggrund af de kommuner, der har indberettet tal til Danmarks Statistik for visiterede og leverede timer, jf. note til tabel 4.

Kilde: www.statistikbanken.dk, AED022, AED01

Figur 3. Gennemsnitligt antal visiterede timer pr. uge til hjemmehjælpsmodtagere i 2013 fordelt på alder

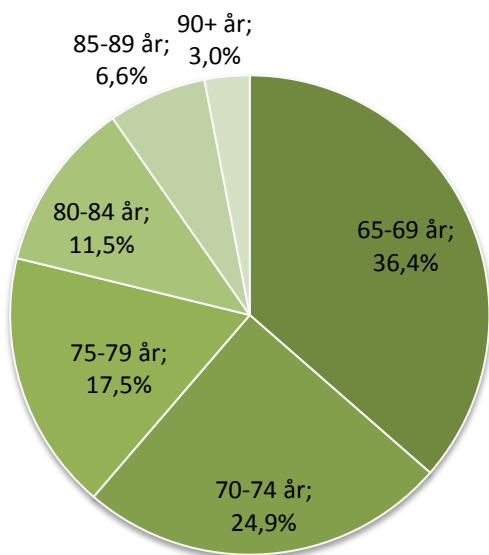

Note: Kun kommuner, der har indberettet visiteret hjemmehjælp til Danmarks Statistik indgår i beregningen.

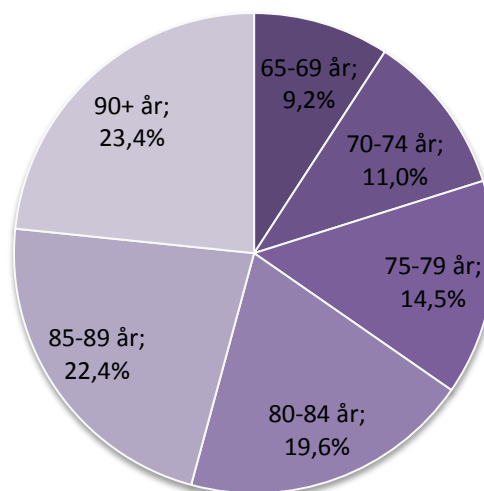
Kilde: www.statistikbanken.dk AED06, AED022

Figur 4. Fordelingen af befolkning og antallet af visiterede timer til hjemmehjælp i 2013

Fordelingen af befolkningen over 65 år, der bor i eget hjem i 2013

Visiterede timer til hjemmehjælp i eget hjem (antal timer) fordelt på alder i 2013

Note: Fordelingen af befolkningen over 65 år er beregnet efter at tal for beboere på plejehjem og i plejebolig er fra-trukket (da disse personer ikke bor i eget hjem).

Kilde: www.statistikbanken.dk FOLK1, RESI01, AED022

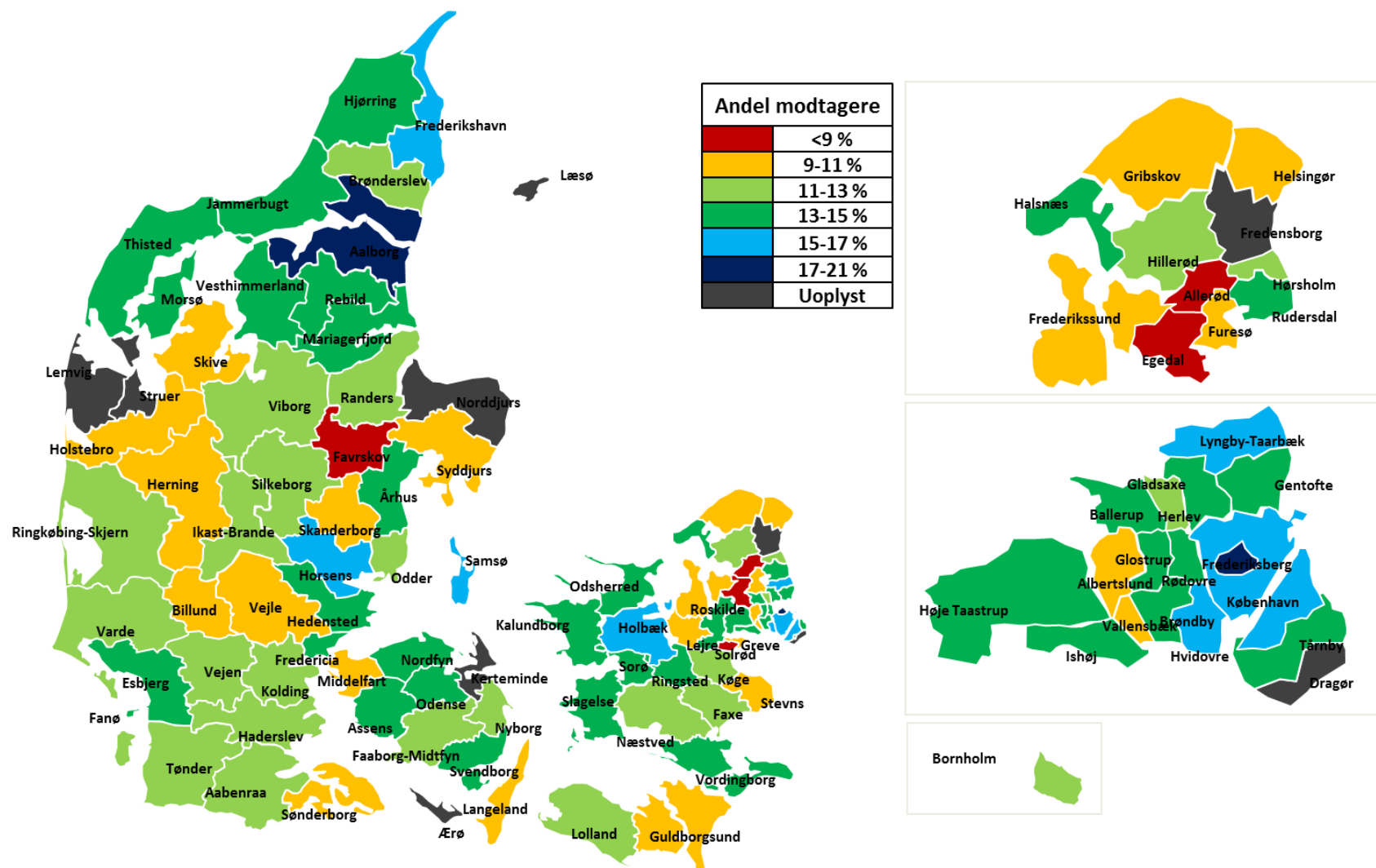
Tabel 6. Ændring i visiteret hjemmehjælp til beboere i eget hjem over 65 år fra 2008 til 2013

	Timer pr. uge i alt			Fald i antal visiterede timer	
	2008	2012	2013	2008-2013	2012-2013
	pct. fald				
I alt	558.747	461.101	452.080	-19,1%	-2,0%
Visiterede timer til modtagere der udelukkende modtager personlig pleje	65.709	69.671	74.213	12,9%	6,5%
Visiterede timer til modtagere der udelukkende modtager praktisk hjælp	47.541	31.693	29.746	-37,4%	-6,1%
Visiterede timer til personlig pleje til modtagere af både personlig pleje og praktisk hjælp	364.644	304.200	296.046	-18,8%	-2,7%
Visiterede timer til praktisk hjælp til modtagere af både personlig pleje og praktisk hjælp	80.853	55.537	52.075	-35,6%	-6,2%
	Antal modtagere			Fald i antal modtagere	
	2008	2012	2013	2008-2013	2012-2013
I alt	154.573	132.576	126.572	-18,1%	-4,5%
Modtagere der udelukkende modtager personlig pleje	14.419	14.719	15.309	6,2%	4,0%
Modtagere der udelukkende modtager praktisk hjælp	74.606	62.492	58.387	-21,7%	-6,6%
Modtagere af både personlig pleje og praktisk hjælp	65.547	55.365	52.876	-19,3%	-4,5%

Note: Tallene er opregnede tal for hele landet på baggrund af tal fra de kommuner, der har indberettet tal for visiteret hjemmehjælp til Danmarks Statistik.

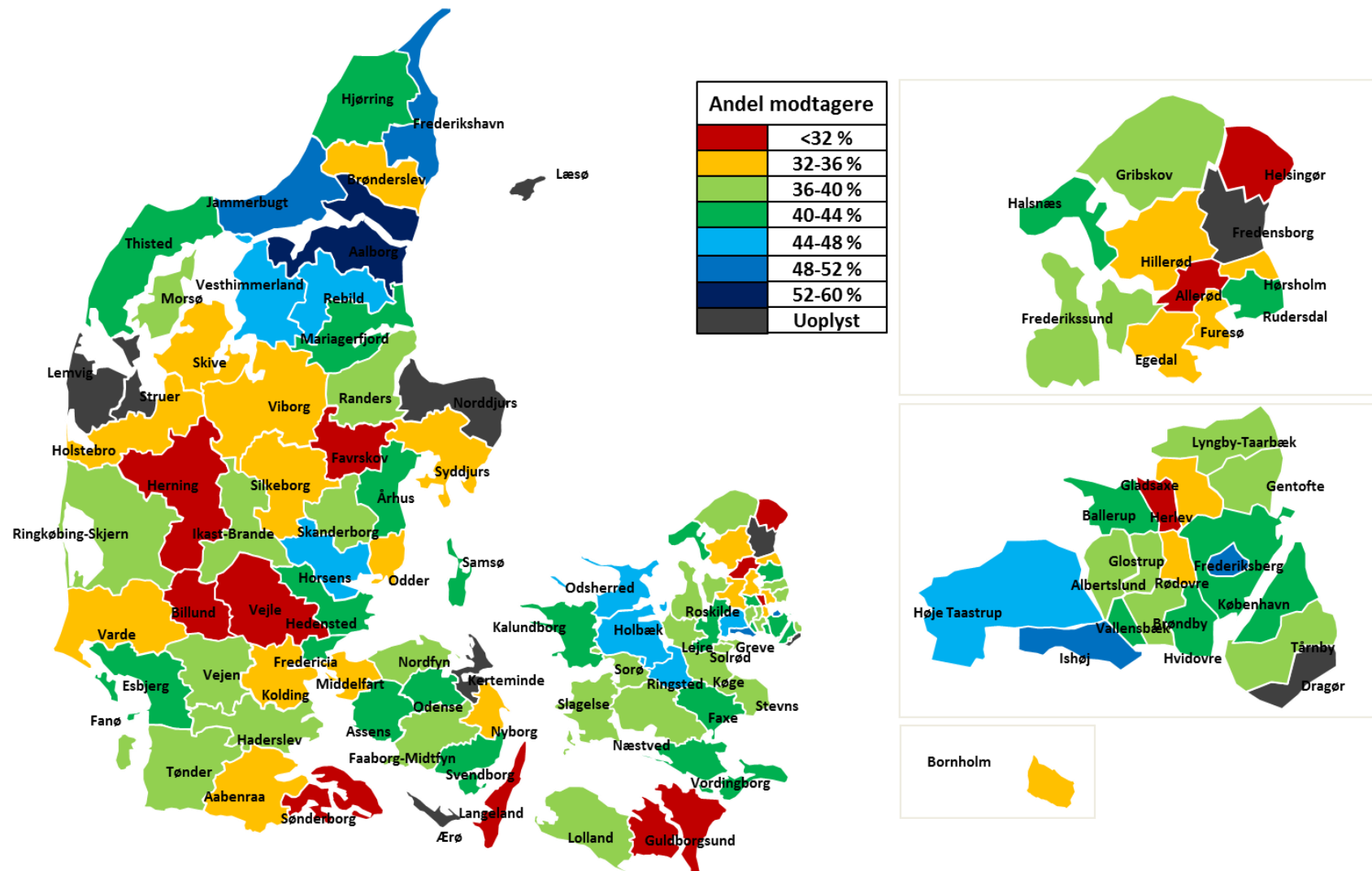
Kilde: www.statistikbanken.dk, AED022, AED06

Kort 1. Andel hjemmehjælpsmodtagere i eget hjem i alderen 65+ år i 2013

Kilde: www.statistikbanken.dk, FOLK1, RESI01, AED06. Kommuner markeret med lys hhv. mørk grøn har en andel af hjemmehjælpsmodtagere i eget hjem i alderen 65+ omkring gennemsnittet på ca. 13%.

Kort 2. Andel hjemmehjælpsmodtagere i eget hjem i alderen 80+ år i 2013

Kilde: www.statistikbanken.dk, FOLK1, RESI01, AED06. Kommuner markeret med lys hhv. mørk grøn har en andel af hjemmehjælpsmodtagere i eget hjem i alderen 80+ omkring gennemsnittet på ca. 40%.